

Remissvar Betänkandet Försvarsexportinitiativ för en gemensam säkerhet (SOU 2026:16)

Issued by: Saab Group Government Affairs

Date: 2026-06-07

Reference number: GA-2026-101

1. Inledning

Saab välkomnar betänkandet Försvarexportinitiativ för en gemensam säkerhet (SOU 2026:16) och lämnar i detta remissvar bolagets syn på utredningens förslag.

Saab AB, och dess dotterbolag (nedan "Saab"), är Sveriges största försvarsindustriföretag. Företaget har idag 26 100 (2025) anställda varav en stor del är verksam i Sverige. Saabs system och produkter är till stor del utvecklade för och i samarbete med svenska försvarsmyndigheter. Dessa system och produkter är idag i stor utsträckning en del av det militära försvaret och deras funktionalitet har en avgörande betydelse för Försvarsmaktens möjligheter att verka i kris, under höjd beredskap och väpnat angrepp.

Saab kan konstatera att det pågår genomgripande förändringar i förutsättningarna för försvarsindustrin. Kraven på förmåga att snabbt producera och leverera avancerade system har ökat markant, liksom behovet av att bidra till nationell resiliens och försörjningstrygghet. I detta sammanhang utgör Saab en central del av det nationella försvarsekosystemet.

Mot denna bakgrund har Saab under senare år genomfört betydande investeringar i utökad och mer flexibel produktionskapacitet, både i Sverige och internationellt. Dessa satsningar syftar till att möta ett ökat och mer tidskritiskt behov från såväl Sverige som andra kunder. För att ytterligare stärka förutsättningarna för långsiktiga investeringar, teknikutveckling och leveransförmåga är utredningen och dess slutsatser av stor betydelse för Saab.

2. Saabs sammanfattande syn på utredningens förslag

Saab ser positivt på införandet av begreppet *försvarexportinitiativ*, som är centralt för att skapa ett brett engagemang i satsningen från alla berörda aktörer, inte minst politiskt. Att tydligt etablera begreppet är viktigt, på samma sätt som framtagandet av Försvarsindustristrategin var.

Försvarexportinitiativet har en horisontell ansats och bidrar till att internationalisera de strategier som lanserats de senaste åren. I detta sammanhang utgör utredningens förslag en konkret verktygslåda. Att betänkandet presenteras som ett samlat försvarexportinitiativ bidrar dessutom till en gemensam målbild – både i interna processer och i kommunikationen med allierade och partners.

Saab ser positivt på betänkandet, som tydligt pekar på behovet av ett starkare och mer strukturerat statligt engagemang i såväl främjande som stöd till försvarexporten. Saab ställer sig bakom betänkandets övergripande inriktning.

I remissvaret lyfter Saab särskilt fram följande synpunkter:

- Bredda stödet så att det utgår från säkerhets- och försvarspolitisk nytta, inklusive utrikespolitiska aspekter.
- Dimensionera Försvarsmaktens och FMV:S exportstödsorganisation för att kunna ta tillvara fler möjligheter som stärker Sveriges försvars- och säkerhetspolitik, samt våra åtaganden till allierade samt partners.

- Regeringen bör skyndsamt ta hand om utredningens förslag och, där så är möjligt, redan nu fatta beslut om åtgärder som inte kräver fortsatt beredning. Den föreslagna förordningen är i detta sammanhang särskilt viktig.
- Etablera en sammanhållen struktur för statens exportstöd, främjande och mellanstatliga försvarsexport med ett marknadsnära arbetssätt. Saab ser positivt på behovet av tydligare politisk styrning avseende försvarsexporten och att Försvarsdepartementet tar ett större ansvar i kampanjarbetet.
- Inrätta ett Team Sweden Defence & Security med tydlig ansvarsfördelning och strukturerad medverkan mellan myndigheter och näringslivet.
- Säkerställ att utlandsmyndigheter får tydligare uppdrag och bättre stöd för marknadsanalys och främjande på relevanta marknader.
- Stärk statens förmåga att erbjuda relevant exportfinansiering, särskilt i mellanstatliga affärer (Government to Government). Överväg även lättnader i beslutsprocesser, exempelvis när regeringen behöver involvera Riksdagen.
- Se deltagande i EU-program som en integrerad del av exportstödet, och tillämpa samma synsätt på Natos strategiska program och studier.
- Verka för att anpassa svensk säkerhetsklassning till övriga EU-länder.
- Förkorta och förenkla processer för delgivning av sekretess med köparländer, inklusive GSA- och PSA-förhandlingar, samt möjliggör avtal som öppnar för fler länders anslutning och upphandling av svenska system. Detta är avgörande för Sveriges deltagande i många EU program.
- Tydliggör i regeringens styrning att försvarsföretag utgör en del av Sveriges utrikes-, försvars- och säkerhetspolitiska handlingsförmåga och övergripande försvarsförmåga.

3. Övergripande bedömning

Saab instämmer i betänkandets omvärldsanalys och dess slutsatser om försvarsmarknaden.

Därutöver vill Saab lyfta att marknaden i ökande grad blivit mer transaktionell, vilket bör beaktas i det fortsatta arbetet med försvarsexport och internationellt samarbete.

Saab delar betänkandets bild av de strukturella brister som under lång tid präglat statens arbete med att främja och stödja försvarsexporten.

Saab gör också samma bedömning som utredningen när det gäller behovet av en tydlig ekonomisk ambitionshöjning. En förstärkt resursram är nödvändig för att staten ska kunna gå från fragmenterade och reaktiva insatser till ett mer samordnat, affärsnära och långsiktigt arbete. Den föreslagna ambitionshöjningen är väl motiverad mot bakgrund av den utveckling på den internationella försvarsmarknaden, det försämrade säkerhetsläget, Sveriges Natomedlemskap samt fördjupade EU-samarbeten.

Saabs bedömning är att ett femårigt försvarsexportinitiativ är centralt för att samla aktörer och snabbt uppnå effekt. De åtgärder som nu vidtas får långsiktiga konsekvenser för Sverige, våra allierade partners. Samtidigt bör tidshorizonten ses som en startpunkt, inte en begränsning. Flera större program kräver längre ledtider, vilket förutsätter tidiga och gemensamma insatser från stat och industri. Ett utvärderat och vid behov justerat initiativ bör därför fortsätta även efter 2030.

Slutligen vill Saab, utöver betänkandet, lyfta vikten av att säkerställa ett fungerande system vid höjd beredskap. I ett sådant läge förstärks behovet av exportstöd, vilket innebär att särskilda åtgärder behöver planeras för att kunna upprätthålla detta.

3.1. Strategisk inriktning

Saab stödjer ansatsen om en strategisk inriktning för statens samlade arbete med försvarsexport. Vi ser att ett sådant arbete är nödvändigt för en större förutsägbarhet och för att kunna mobilisera nödvändigt statligt stöd för utpekade marknader.

Saab delar betänkandets uppfattning att bedömningen om exportstöd bör utgå från en samlad värdering av Sveriges utrikes-, försvars- och säkerhetspolitiska intressen. I utgångspunkt för den bedömningen är att Saabs, och andra försvarsföretags, förmåga att exportera för att bibehålla och utveckla kapacitet är ett viktigt försvarspolitiskt intresse. Därtill bör Saabs, och andra försvarsföretags, förmåga att erbjuda förmågor till Sveriges allierade och partners även vägas in som ett viktigt utrikes – och försvarspolitiska intressen.

En snäv definition riskerar att förbise betydelsen av försörjningstrygghet, operativ relevans, Sveriges relationer till allierade och partners samt de långsiktiga effekterna för svensk teknologisk och industriell handlingsförmåga och utveckling.

Saab delar betänkandets inriktning att säkerställa en tydligare struktur för försvarsexportstöd. Här bör det förtydligas hur och enligt vilka premisser som uppdraget till stöd går ut till myndigheterna.

3.2. Förordning

Saab anser att det är viktigt att få till en institutionaliserad förändring med transparens, långsiktighet samt en tydligare och mer ändamålsenlig styrning. Därför stödjer Saab förslaget om en försvarsexportförordning och ser det som en förutsättning för att åstadkomma ett mer strategiskt och samordnat försvarsexportfrämjande.

3.3. Team Sweden Defence & Security

Saab välkomnar förslaget om etableringen av Team Sweden Defence & Security. En förutsättning för att stärka och främja försvarsexporten är en närmare samverkan mellan olika aktörer, såväl inom staten som mellan staten och näringslivet, samt att insatserna inleds i ett tidigare stadium än i dagsläget. Det är av stor vikt att parterna kan föra dialog tidigt.

3.4. Regeringskansliets organisation förstärks

Saab ser positivt på förslaget att stärka personalstyrkan för ändamålet inom Regeringskansliet. Saab ser även positivt på Försvarsmaterieldirektörens (NAD) roll i denna förändring vilken bör få samma riktning rollen har i andra länder, med en tydlig industristödjande del i sitt uppdrag.

Saab ser även positivt på förslaget att försvars- och säkerhetsgruppen får ett stärkt ansvar för samordnade arbete inom Regeringskansliet med land- och kampanjspecifika grupper utifrån att frågorna hanteras mer samlat då kopplingen mellan utrikes-, försvars-, säkerhets-, närings- och finansieringsperspektiv blir tydligare.

3.5. Förutsättningsskapande insatser

Saab bedömer att bilaterala avtal mellan länder som möjliggör snabbare upphandlingar är centrala för att möta det ökade behovet av tempo i både anskaffning och leveranser.

Saab menar att svenska ramavtal i större utsträckning bör öppnas för att andra länder ska kunna ansluta sig. Detta har redan tillämpats framgångsrikt inom vissa produktområden, där erfarenheterna är goda.

Saab bedömer vidare att sekretesslagstiftningen behöver harmoniseras, då nuvarande regelverk utgör ett hinder för effektiv informationsdelning. Detta är särskilt problematiskt när svensk industri samarbetar med internationella partners.

3.6. Marknadsnära synsätt

Saab stödjer synen på att staten inte bara bör sätta regler utan också delta mer aktivt i exportprocesser och stödja företagen i strategiska affärer, vilket är särskilt viktigt i mellanstatliga affärer (G2G). Saab tycker därför att betänkandets inriktning om ett marknadsnära synsätt är viktigt. Att staten bör anpassa exportstödet till den faktiska försvarsmarknadens logik är nödvändigt för dess effektivitet och innebär mer affärsförståelse, aktivt statligt deltagande, finansieringslösningar och bättre samordning, för att Sverige ska kunna konkurrera internationellt. Här krävs nära dialog mellan stat och näringsliv.

Saab håller också med betänkandet att en mer marknadsnära syn inte får urholka exportkontroll, utrikes- och säkerhetspolitiska riktlinjer.

3.7. Stärkt exportfinansiering

Saab välkomnar förslaget om stärkt exportfinansiering. För Saab som företag är statligt exportfinansieringsstöd avgörande för att kunna bedriva affärsverksamhet i utlandet.

Ett förtydligande av förordningen om exportkreditfinansiering, att det ska utsträckas till statlig försvarsexport, är nödvändigt som en integrerad del av statens samlade förmåga att stödja export på försvarsområdet. Saab kan konstatera att Svensk exportkredit (SEK) och Exportkreditnämnden (EKN) har viktiga roller i ansatsen om ett offensivt försvarsexportfrämjande.

3.8. Business Swedens uppdrag

Saab är positivt till att Business Sweden får ett förstärkt uppdrag inom handelsfrämjande enligt betänkandet.

3.9. Internationell närvaro

Saab ser positivt på förslaget om förstärkt närvaro på strategiskt viktiga ambassader och inrättandet av försvarsindustriattachéer på dessa. Det är viktigt att utlandsmyndigheterna på utpekade marknader får ett tydligare uppdrag att analysera lokala försvarsmarknader, samarbetsmöjligheter, kommande upphandlingar, och relevanta nätverk. Det är av nytta för både Sverige och för försvarsföretagen.

Saab delar bedömningen att flera av de marknader som lyfts i betänkandet är strategiskt viktiga. Saab vill dock framhålla behovet av att kunna vara flexibel vad avser andra marknader när detta motiveras av utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiskt värde, teknologisk relevans, affärspotential eller samarbetsdjup.

3.10. Den utrikes- och säkerhetspolitiska nyttan

Saab stödjer betänkandets syn på den positiva effekten på Sveriges och allierades säkerhet som kan uppstå genom försvarsexport. Försvarsmaterielexport och internationella samarbeten bidrar till utrikes- och säkerhetspolitik i praktiken, genom:

- a) strategiska relationer där Sverige kan erbjuda efterfrågade och avancerade förmågor till allierade och partners, som kan utgöra grunden för viktiga strategiska partnerskap (bygga långsiktiga relationer med andra stater, fördjupa försvars- och säkerhetssamarbeten samt skapa interoperabilitet särskilt med Nato och partners).
- b) militär förmåga (upprätthålla kompetens, finansiera gemensam utveckling, säkra produktionskapacitet vilket leder till operativ nytta för det svenska försvaret och bättre tillgång till avancerad materiel över tid).
- c) försörjningssäkerhet (stärka partners och allierade militärt genom att öka gemensam kapacitet inom EU/Nato och förbättra försörjningskedjor och standardisering).
- d) ett ekonomiskt och ett handelsbalansmässigt värde.

3.11. FMV:s bredare mandat

Saab ser i grunden behovet av ett tydligt myndighetsansvar för försäljning och export/exportstöd. Därför ställer sig Saab bakom betänkandets förslag att ge FMV realistiska förutsättningar att vara en aktiv möjliggörare av försvarsexport.

Saab vill samtidigt understryka att FMV:s roll bör utgå från myndighetens kärnuppdrag som anskaffare och teknisk expertmyndighet. För att förverkliga betänkandets intentioner är det dock en grundläggande förutsättning att FMV ges ett tydligare och mer operativt mandat att stödja och möjliggöra export, särskilt i mellanstatliga affärer. Detta innebär att FMV bör kunna agera som en central aktör i statens arbete, med fokus på att skapa förutsättningar för affärer i en mer marknadsnära och säkerhetspolitiskt styrd kontext, liksom att stödja internationella samarbeten, EU- och Nato-initiativ samt gemensam utveckling. Detta bör tydliggöras i myndighetens instruktion.

Saab instämmer att EU-verktygen är viktiga för att stärka europeisk försvarsindustri, finansiering och samarbete, och behöver en central roll i en tydlig svenska försvarsexportsstrategi. I synnerhet i nuvarande skede där EU-programmen ännu är i ett tidigt stadium, fragmenterade och nationellt

styrda. Då krävs en tydlig svensk sammanhållen strategi. Även Natos studier, dess standardiseringsinitiativ samt strategiska projekt bör värderas på samma sätt.

Att kunna agera flexibelt utifrån konsekvenser av olika EU-verktyg och regler blir allt viktigare. Med FMV:s bredare mandat blir även det ett viktigt stöd till export, nuvarande och framtida. Här behöver staten se över lagstiftning samt i förordningen eller genom särskilda regeringsbeslut styra myndigheterna att hitta nya former att agera. Det kan gälla frågor om säkerhetsklassning, där Sverige avviker från andra EU och Nato-länder samt möjlighet till en snabbare process vad avser delgivning av sekretess till köparländer, inklusive förhandling om GSA och PSA.

Ytterligare en modalitet för att kunna agera agilt gentemot samarbetspartners är FMV:s förmåga till öppnande av kontrakt, nyttjande av ramavtal med internationella partners, upprättande av nationella avtal som möjliggör för andra länder att ansluta sig till dessa. Detta är en förutsättning för att kunna möta flertalet samarbetspartners brådskande behov, samt möta villkor kring gemensam upphandling, exempelvis inom vissa EU-program.

Saab anser också att myndigheterna bör skapa en metod för att Government to Government-affärer ska kunna använda samma affärsmodeller som i en Business to Government. Det kan gälla t.ex. risktagande, prissättningsmodeller etc.

Saab anser att det är viktigt att tillsammans med förordningen också skapa incitament för myndigheterna att stödja försvarsexport utöver stärkandet av nationell försvarsförmåga och industrins kapacitet. Ett exempel är att myndigheterna får använda en del av intäkterna för att finansiera verksamhet hos Försvarsmakten.